

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177	Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000
PODUREDNIŠTVO:	
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646	Letna inozemstvo . . . » 13.000
	Letna inozemstvo, USA dol. 15
	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 30 (1463)

Gorica - četrtek, 28. julija 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Besedam naj sledijo dejanja!

Tajnik slovenske partije Franc Setine je v sobotni prilogi ljubljanskega dnevnika »Delo« 9. julija letos priobčil daljše razpravljane o položaju vere in verujočih v socialistični ureditvi, določno v republiki Sloveniji. Njegova stališča, četudi jih sprejemamo z nekaterimi pridržki, zaslužijo vendarle pozornost, bodisi zaradi zmernosti bodisi zaradi mnogo jasnejših gledanj v odnosu države oz. samoupravne družbe v Sloveniji do vere, verujočih in do Cerkev. Med drugim pravi:

VERA JE SVOBODNA

V naši socialistični samoupravni družbi uresničujemo tudi svobodo veroizpovedi kot eno izmed z ustavo zagotovljenih človekovih pravic in s tem tudi svobodno delovanje verskih skupnosti oz. Cerkev. Nato povzema besede Edvarda Kardelja:

Zavedamo se družbenozgodovinskih izvorov religije in tega, da mora biti občan kot vernik svoboden. Če bi kakorkoli krnili to njegovo svobodo, bi ne bilo nikakršnega jamstva, da se ne bi tako godilo tudi drugim vrstam svoboščin.

V nadaljevanju se Franc Setine sklicuje potem na jugoslovansko ustavo, ki zagotavlja svobodo vere; da pa je protustavna vsaka zloraba vere v politične namene. Omenja nato pred. in medvojna stališča partije do vere in Cerkev in zavrača vsakršen poskus klerikalizma.

Posebej se partijski tajnik spomni onih, ki v reviji »Znamenje« objavljajo »sveža« pokoncilska stališča. Ki priznavajo, med drugim, da je marksizem bil in je ena vodilnih sil pri preoblikovanju sodobnega sveta. Da pa marksizem kot tak ne rešuje vseh protislovij. Edino religijo, seveda pravilno razumljeno, da zagotavlja človekovo svobodo. Krščanstvo pa naj bo navzoče v procesu človekovega osvobodjanja.

BREZBOSTVO NI V OSPREDJU

Franc Setine v svojem izjavljanju tudi pravi, da jugoslovanski marksisti (komunisti) niso nikoli sprejeli stalinistične opredelitve, po kateri je religija že sama po sebi ovira, ki zadržuje sprostitve človekovih ustvarjalnih sil in ki ji je treba zato napovedati frontalni boj.

Nato se Setine kritično opredeli tudi do sektaštva, tj. stranpoti in vrstah same partije, se pravi, nasproti primerom, ko krajevni komunisti nadlegujejo verne. Takšne pojave opravičuje sicer s tem, da se dogajajo zaradi poskusov oživljanja klerikalizma, četudi noče, kot je iz njegovih besed dojeti, kar načelno opravičevati samovolje krajevnih partijcev.

Pomembno je, nadalje, kar pove o šoli: Učitelj, tudi veren, se mora zavzemati za socialistično samoupravljanje in za kakovost pouka in vzgoje. Nikogar ne smejo izločiti iz šole zato, ker je veren. Toda šola da bo moral zapustiti vsakdo, ki ne uresničuje učnovzgojnih ciljev šole; ki je torej slab učitelj, četudi se izjavlja za najbolj gorečega ateista tj. brezverca.

VERNOST IN SOLA

Pomembna je tudi naslednja izjava: Učenci se kljub znanstvenosti šole svetovnonazorsko svobodno opredeljujejo. Dolžnost staršev pa je, da oni vzgajajo svoje otroke v strpnosti do drugovercev in ateistov.

O marksističnem brezverstvu: marksist v razmerah naše družbe ni predvsem ateist, je tudi bojevnik za samoupravljanje in humanizacijo naše družbe. Je bojevnik, ki se skupaj z verniki zavzema za spreminjanje sveta, torej zamenjuje boj proti religiji z bojem za lepše življenje.

Do tu Franc Setine, tajnik slovenske partije.

ODLOČILNA BO STVARNOST

Pri vsem tem gre za dejanja, ki pričajo o dobri volji. In nekatera znamenja so se zadnje čase pokazala: dovoljenja za gradnjo nekaterih novih cerkev, vrnitev zaseženih župnišč itd. Mnoga še čakajo na reševanje, predvsem gradnja cerkva v večjih mestih (samo Ljubljana bi potrebovala vsaj deset novih). Mnoga stališča bo treba jasneje izraziti kot je npr. vernost učitel-

jev. Tudi dosedaj niso nikogar izločali iz šole zaradi vernosti, ampak zato, ker se je udeleževal službe božje. Tudi znanstvenost šole je silno širok pojem; po marksističnem gledanju znanost zavrača vero. Toda tudi za marksiste so taka stališča že preživela, saj sam Setine omenja, da so med znanstveniki verni in neverni.

CLOVEKOVE VREDNOTE

Franc Setine zagotavlja, da samoupravljanje in socializem zanesljivo ne bosta uničila ničesar, kar človeku pomeni vrednoto. In to bo vsekakor odvisno od krščanstva samega, od tega, kakšno bo njegovo soočenje s temeljnimi dilemami sodobnega sveta.

Na tem polju je gotovo mnogo skupnega dela. Predvsem zaježitev kvarnih posledic moralnega in duhovnega propada, pornografije in podobnega, kar se širi k nam iz zahodnih meščanskih sistemov in kar nasprotuje tako verski kot socialistični predstavi o dostojanstvu človeka.

Zato je treba pozdraviti vsak korak, ki kaže na dobro voljo za sožitje ljudi različnih nazorov in na njihovo zavzetost za duhovni in tvarni napredek samoupravne kot tudi vsake druge družbe.

Za upoštevanje manjšin pri novi vlogi dežel

Slovenska skupnost v deželi Furlaniji Julijski Benečiji je poslala ministru za dežele Tommasu Morlinu telegram z naslednjo vsebino (ob razpravi za prenos kompetenc od države na deželo v smislu zakona 382):

Stranka Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Julijski Benečiji nujno zahteva, da zakonska določila, zadevajoča prenos pristojnosti države na deželo upoštevajo člen 3 posebnega statuta dežele Furlanije-Julijske Benečije glede potrebe zaščite slovenske manjšine.

Odločnost na Koroškem

V začetku julija so koroški Slovenci priredili v St. Jakobu v Rožu demonstracijo, med katero so pred vzhodom in trg namestili dvojezičen napis. Po zadnji zakonodaji ta kraj namreč nima več dvojezičnega napisa, čeprav je to občina s tremi odborniki na slovenski listi, z živahno slovensko kulturo dejavnosti; občina, kjer je slovenska strokovna šola za ženske poklice, edini slovenski otroški vrtec na Koroškem itd.

Med govorniki je bil najodločnejši zastopnik KDZ (Koroške dijaške zveze), ki je med drugim dejal: »Danes smo postavili dvojezično tablo v St. Jakobu. Jutri pa bomo zamenjali vse enojezične oznake z dvojezičnimi, da bo stalo npr. poleg Köstenberg 3 tudi Köstenberg/Kostanje 3. Take table lahko naročite pri Koroški dijaški zvezi v Celovcu. Od danes naprej se bomo borili tako odločno in dosledno za naše pravice, da si bodo vsi ta 7. julij 1977 za vedno zapomnili! - Vstani in se brani, če res si sin svobodoljubnega očeta!«

Koroški Slovenci zadnje čase izredno živahno pospešujejo kulturno dejavnost. Na tem področju ima izredno veliko vlogo lutkovni oder, ki obiskuje slovenske vasi na obrobju dvojezičnega ozemlja in daje predstave za najmlajše, zato da se seznanijo z materino besedo, zakaj to je pogosto priložnost, da malčki slišijo domačo govorico tudi v javnosti.

Naši rojaki so trdno odločeni, da se ne bodo vdali nikakemu pritisku in da bodo svoj boj za enakopravnost dobojevali, pa naj to traja še tako dolgo. Njih prizadevanja so usmerjena tudi v obveščanje svetovne javnosti o njihovem položaju. Pred kratkim so se mudili na Koroškem dopisniki zahodnonemške televizije ARD, francoske agencije AFP, švicarskega dnevnika Tages-Anzeiger te dopisniki ljubljanskega Dela in Tanjuga, da bi se prepričali o njih položaju na kraju samem.

Beograd: odločilni teden

Ta ponedeljek se je pričel za evropsko konferenco v Beogradu odločilen teden, odločilen zato, ker je 31. julij določen za zadnji dan pripravljalnega sestanka. Če bodo namreč zastopniki 35 držav, ki se sestanka udeležujejo, do tega dneva našli soglasje v točkah programa, ki so zaenkrat še sporne, se bo glavni sestanek lahko pričel konec septembra kot je bilo predvideno. Če bi pa do tega soglasja ne prišlo, bodo zastopniki 35 držav odšli na poletne počitnice in ko se bodo vrnili, nadaljevali s pripravljalnim sestankom, začetek glavnega sestanka pa bo preložen na kasnejši čas.

Opazovalci pričakujejo, da bo to zadosten razlog, da se bodo vsi zastopniki potrudili, da do te preložitve ne bo prišlo, kajti nihče si ne bi rad prevzel te odgovornosti nase. Brez dvoma pa ves doseženi potek sestanka moti tiha napetost, ki vlada med ZDA in Sovjetsko zvezo zlasti kar se tiče človečanskih pravic. Neprestano se v razgovorih omenja »helsinški duh«, ki naj bi bil prisoten v navzočih, a najbolj še drži to, kar je dejal predstavnik neke nevtralne države: »V ozračju je duh neprestanega nezaupanja, ki zastruplja vse delo.«

Na pripravljalnem sestanku, ki naj bi se zaključil, kot rečeno 31. julija, se bilo treba pripraviti dnevni red glavnega sestanka, način zasedanj, datum in trajanje tega sestanka. Povprečen človek bi dejal: preproste stvari, ki se dajo rešiti in odločiti v nekaj razgovorih. Pa se je razpravljalo o smislu vsake besede, povsod se je iskala dvomnost, povsod je prišlo do protipredlogov. Zadosten primer je samo vprašanje: kako naj se glavni sestanek imenuje. Za to sta bili potrebni kar dve celodnevni zasedanji 21. in 22. julija. Končno je bil naslov sestanka sprejet, a nekatere delegacije so si pridržale pravico, da ga zavrzajo, če se bo po natančnem premisleku izkazalo, da so nekateri izrazi za neke države nesprejemljivi.

V osnovi so vse delegacije sprejele predlog devetih nevezanih in nevtralnih držav kot podlago za nadaljnje razpravljanje. A pri tem so še vedno ostale štiri sporne točke: kako ravnati pri posredovanju različnih pogledov na doseženo uresničitev sklepov konference v Helsinkih; kako naj bo organizirano delo na plenarnih sejah in na sestankih delovnih teles glavnega sestanka v septembru; kako naj se zagotovi varnost in sodelovanje med njimi po konferenci v Beogradu; in koliko časa naj traja glavni jesenski sestanek.

Gre za točke, ki nimajo samo organizacijskega pomena, temveč tudi in zlasti političnega. Čeprav se o tem javno ne govori, gre predvsem za človečanske pravice, ki so na pripravljalnem sestanku stalno navzoče. Omejiti čas konference bi namreč pomenilo, dati Sovjetski zvezi močno orožje, da bo razpravljanje naravnala v smer, ki bo daleč od vprašanja človečanskih pravic, tako da zanje ne bo več časa. V tem smislu je že dejal vodja poljske delegacije, da bi se moral beograjski sestanek vsekakor končati še letos.

Vodja jugoslovanske delegacije pa je dejal, da je zanj kot predstavniku države gostiteljice težko govoriti o trajanju konference. Vsekakor meni, da njena učinko-

vitost zahteva, da se ne bo zavlekla v nedogled.

Toda če se bodo ta teden dela na pripravljalnem sestanku nadaljevala kot v preteklih tednih, je težko upati, da bo prišlo v sedmih dneh do soglasja v štirih gorih omenjenih točkah, ki so do sedaj razdvajale delegacije. Ali bo prišlo do kompromisa v zadnjem hipu ali pa se bo v jeseni nadaljevalo tam, kjer je bilo delo prekinjeno. Vsekakor se je pretekli ponedeljek kot na šahovski deski začel boj s časom. Časovna stiska pa navadno ne pomaga k premišljenim potezom.

Plodovita seja deželnega tajništva Slovenske skupnosti

V zadnji številki smo na kratko poročali o sestanku deželnega tajništva SSK, ki je bilo v Jamljah 14. julija. Danes prinašamo daljše poročilo o tem sestanku, na katerem so prisotni pod predsedstvom dr. Andreja Bratruža razpravljali med drugim o naslednjih perečih problemih:

1. skupen nastop vseh Slovencev pri predsedniku vlade Andreottiju;
2. ustanovitev Federacije narodnostnih in jezikovnih skupnosti v Italiji;
3. programski sporazum med strankami ustavnega loka na vsedržavni ravni in prenos pristojnosti na dežele v smislu zakona 382;
4. zavrnitev s strani večinskih strank v deželnem svetu ustanovitve slovenskega samostojnega šolskega okraja;
5. deželni urbanistični načrt;
6. srečanje s predstavniki rimskega vodstva RAI v zvezi z ustanovitvijo slovenskih televizijskih oddaj;
7. priznanje slovenskemu gledališču v Trstu statusa stalnosti;
8. problem Prevala v števerjanski občini;
9. vprašanje kraškega hleva;
10. statut Kraške gorske skupnosti.

Po izčrpnem poročilu deželnega tajnika SSK dr. Draga Stoke se je o imenovanih problemih razvila dolga in poglobljena diskusija, v katero so posegli Damjan Paulin, Alojz Tul, Aleš Lokar, Marija Ferletič, Branko Černic, Antek Terčon, Mirko Spacapan in drugi. Po analiziranju posameznih problemov so člani tajništva SSK prišli do naslednjih zaključkov:

SSK pozitivno ocenjuje skupni nastop slovenskih sil v Italiji in je prepričana, da bo ta skupna akcija rodila tudi uspeh v smeri celovite zaščite slovenske narodne skupnosti.

SSK z zadovoljstvom podčrtava dejstvo, da so se po dolgi letih truda in skupnih prizadevanj stranke narodnih manjšin v Italiji povezale v enotno federacijo, kar se je zgodilo v Desenzanu 2. julija letos. V komite omenjene federacije je deželno tajništvo SSK imenovalo svojega deželnega tajnika in ratificiralo statut.

SSK je ocenila tudi sporazum, ki so ga na vsedržavni ravni dosegle stranke ustavnega loka in ugotovila, da odpira ta sporazum v sedanjih težkih časih nove perspektive; posebej je upati, da bo ta sporazum zaustavil ekstremistične roke, ki sejejo v državi nered in nemir.

Z obžalovanjem pa SSK ugotavlja, da se stranke ustavnega loka na vsedržavni ravni sploh niso dotaknile v svojih dolgotrajnih razgovorih vprašanja slovenske narodne skupnosti v Italiji — vsaj iz tiskovnih poročil to ni razvidno —, čeprav bi morala ta problematika biti predmet prenosa pristojnosti na avtonomno deželo Furlanija-Julijska krajina, za kar se Slovenci v Italiji potegujemo že od ustanovitve dežele dalje.

SSK zato poziva vsedržavne stranke ustavnega loka, da se čimprej soočijo s problematiko slovenske narodne skupno-

Sestanek SSK-DC na deželni ravni

V Vidmu so se sestali prejšnji teden deželni tajnik DC Coloni in član deželnega vodstva Biasutti ter predsednik in tajnik SSK v deželi Furlaniji-Julijski Benečiji Bratuž in Stoka. V teku razgovorov so se dotaknili vprašanj, ki zadevajo slovensko manjšino. Deželni tajnik DC Coloni je predstavnikoma SSK zagotovil, da bo podprl zahtevo slovenske manjšine, da pride čimprej do srečanja s predsednikom vlade Andreottijem o glavnih nerešenih vprašanjih slovenske manjšine v Italiji.

Slovenska skupnost je o isti zadevi preko deželnega tajništva tudi poslala pismi vodstvenim organom manjšinskih strank Südtiroler Volkspartei ter Union Valdotaïn in se zavzela, da njih parlamentarci podprejo pri predsedstvu vlade to pobudo slovenske manjšine.

sti in vnesejo v doseženi sporazum klavzulo o celoviti zaščiti Slovencev v Italiji.

Z ogorčenjem je nato deželno tajništvo SSK obravnavalo zavrnitev s strani deželnega sveta zahteve po takojšnji ustanovitvi slovenskega samostojnega šolskega okraja. Z malenkostno razliko glasov je bila izglasovana resolucija svetovalcev DC, PRI in PSDI, kateri so se pridružili glasovi MSI in zavrtnjeva resolucija SSK, PCI, PSI, PLI, kateri sta se pridružila predstavnik MF in socialdemokrat Lucio Lonza. Z razliko kakih petih glasov je zmaga prva resolucija.

SSK zahteva, da se čimprej popravi krivica in poziva parlamentarce iz naše dežele, da čimprej vložijo v tem smislu zakonski predlog v parlamentu. Pravtako zahteva, da se vladne stranke na deželi soočijo s predlogom, ki ga je pred časom SSK vložila za slovenski samostojni šolski okraj.

Glede deželnega urbanističnega načrta je SSK ponovno pozvala slovenske organizacije in privatnike, da čimprej, in to še v teku meseca julija, vložijo pripombe k osnutku deželnega regulacijskega načrta. V tem smislu je deželno tajništvo pooblastilo svojega predstavnika v deželnem svetu, da zagovarja v pristojni komisiji pripombe in kritike slovenskega prebivalstva v deželi Furlaniji-Julijski krajini.

V nadaljevanju zasedanja je bil tudi govor o potrebi takojšnje ustanovitve slovenskih televizijskih oddaj, za katere se SSK poteguje že desetletja. Tudi na podlagi rezultatov zadnjega sestanka z rimskim vodstvom tretjega televizijskega omrežja je upati, da bo že spomladaj prišlo do prvih televizijskih oddaj v slovenskem jeziku.

Deželno tajništvo je nadalje izrazilo svoje zadovoljstvo nad priznanjem statusa Stalnega slovenskega gledališča, za kar se je tudi Slovenska skupnost zavzeto potegovala na pristojnih mestih.

Ob zaključku se je bil govor še o kraškem združnem hlevu in o deželnem finansiranju (proti čemur so v deželnem svetu glasovali komunisti, socialisti pa se vzdržali), ki je gotovo zelo važna pobuda za splošni razvoj kraškega kmetijstva. Govor je bil tudi o števerjanski občini, ki je ogrožena v svojem kmetijskem razvoju zaradi izkopavanja gline s strani podjetja Valdadige. Deželno tajništvo SSK je izrazilo svojo solidarnost števerjanskemu županu in vsemu prebivalstvu, ki se bori za ohranitev kmečkega področja tistega predela, ki je sedaj v resni nevarnosti za svoj obstoj.

Ob koncu seje so člani izrekli pozitivno mnenje o opravljenem delu v tej sezoni in zahtevali, da se upravne volitve razpišejo v jeseni, ker je pač nezaslišano, da bi komisarje uprave vodile pokrajinsko goriško upravo in razne občinske uprave praktično za eno leto. SSK je prepričana, da je v demokratičnem sistemu pravica do volitev nujna in jih ne sme nobena birokratska zapreka kakorkoli odlašati.

Tajvanske drobtine

(Iz pisma misijonarja A. Majcena SDB)

CVETNA NEDELJA 1977

Jutri bo cvetna nedelja. Pripravil sem mašo v kitajščini — saj to ni šala, ker je toliko črk, ki jih moram poiskati ali vsaj tone pravilno zaznamovati. Za sestre in za sobrate, skupaj, sem naredil pridigo o velikonočni skrivnosti. Potem sem že na pol sestavil konferenco za vajo srečne smrti za sobrate. Na veliko noč imam še pridigo za kristjane in konferenco za fante. O čem jim bom govoril, še ne vem; gotovo nekaj, kar potrebujejo taki fantje, ki imajo 16-20 let in obiskujejo višjo srednjo šolo.

Pozvonilo je. Pustil sem pismo in šel k duhovnemu branju. Katehet je želel, da bi peli prve večernice za jutri; ker nimam pravega glasu za petje, sem bolj gledal smisel posameznih črk, kitajskih seveda. Je pa vietnamsčina že dosti lažja, ker jo pišejo z latinico.

Tu na Formozu govorijo »ko-yu«, tj. kitajščino, a vsak po svojih tonih. Kvantunci po svoje, Sangajci po svoje, Fucjanci, ki imajo ozka usta, po svoje... Potemtakem je prava babilonija v izgovorjavi. Vsi se morajo učiti in govoriti mandarinščino, pa jo vsak po svoje suče.

Pripis: Po kranjskem žegnu in hrenu se mi pa le slinijo cedijo. Tega tu ni. Sedaj bom še prižgal eno kadilnih paličic, ki jih rabijo v pagodah, da odženem komarje, in se bom zril pod odejo. Lahko noč.

Tainan, 2. aprila 1977

* * *

Danes (13. maja) mi je telefoniral iz Taipeija g. Pomatti in povedal veselo novico, da mi je vlada podaljšala dovoljenje za bivanje na Formozu do srede novembra.

JANEZ BOSKO CEUVEJSIN

V Hongkongu je nenadoma umrl (utonil v morju) Janez Bosko Ceuvejsin. To je bil prvi Kitajec, ki sem ga krstil pred 40 leti. Se sredi januarja, ko sem bil v bolnišnici, me je prišel obiskat z nekaterimi starimi Kunminčani, da smo proslavili ta njegov in moj veliki dan. Takrat je bil 12-leten fant, prijazen in brihten, v naši tiskarski delavnici. Hotel je postati duhovnik in salezijanec, a ni šlo tako gladko, ker so njegovi starši bili zelo zavedni budisti in mu niso dali dovoljenja; silili so ga celo, da bi vero zatajil. Takrat me je prosil, da bi naskrivaj zbežal, toliko bolj, ker je med tem njegov oče umrl in bi moral dati iz prsta nekaj krvi, da jo vtisne v malikovalsko družinsko tablico.

Msgr. Kerec ga je rad sprejel v svoje malo semenišče, da tam dokonča študije. Ker je bil nadarjen, je kmalu postal mlajšim profesorček, česar je bil monsinjor nadvse vesel. Učil ga je tudi delati načrte za hiše in druge stavbe, ki jih je potem msgr. Kerec dal zidati.

Ceuvejsin ni hotel postati škofijski duhovnik. Zato je prosil našega inšpektorja Braga, da bi ga poslal v Macao. V Kuningu sem ga nekoliko pripravil in mu dal za pot nekaj denarja. Poti tedaj seveda niso bile varne. Po nekaj dnevih vožnje na kamionu so jih napadli pirati in so tudi njemu vzeli ves denar. A pot do cilja je bila še dolga. Neki Kitajci so ga vzeli na rečni čoln, kjer je pomagal veslati in tako srečno došel po reki v Macao k saleszijancem. Tu je v aspirantatu nadaljeval študije, dovršil filozofijo in teologijo ter postal salezijanec.

Risarsko žilico, ki jo je prevzel od msgr. Kereca, je dobro uporabil in od njega se je tudi naučil zidati, šel se je »arhitekt«. Tako so ga predstojniki poslali v Sajgon, da sezida tehnično šolo, in k meni v Tram Hanh, da zgradi majhen aspirantat ter nekaj za moj noviciat. Nato so ga poslali na Formozo, kjer je sezidal tehnično šolo v Tajnanu, kjer je sedaj moj kvartir. Tedaj je nekaj prišlo vmes in je prosil za izstop iz salezijanske družbe. Tajpeški nadškof ga je sprejel v svojo škofijo. Tudi njemu je marsikaj sezidal, med drugim škofijski dvorec, vse kar tako, kakor se je naučil od msgr. Kereca.

Nadškof ga je poslal v Rim na višje študije, kjer je promoviral iz filozofije, nakar je učil v tajpeškem velikem semenišču. In lansko leto, ko sem prišel iz Vietnama, sem ga našel v Hongkongu, kjer je bil profesor orientalne filozofije v hongkongskem velikem semenišču. Te počitnice pa ga je tajvanski nadškof prosil, naj bi prišel učiti orientalo filozofijo na Fuženško katoliško univerzo v Tajpeju, pa ga je Bog prej poklical k sebi.

Takole torej je ovela za ta svet prva cvetka mojega misijonskega udejstvovanja. Pred letom dni je umrl za rakom tudi moj kunminški gojenec p. Gregor Pi. Moji gredo pred menoj, mi pa še čakamo, kdaj nas bo Bog poklical, saj nismo več tako mladi...

V TAJVANSKIH GORAH

Gotovo bi me radi vprašali, kje sem in kaj delam. Takoj vam povem. V Tajnanu sem vzel vlak in se v štirih urah pripeljal v osrednji Taiwan, ki mu pravijo Tajčung (sredina). Poiskali smo avtobus, ki nas je potegnil v hribe. V eni uri smo bili v vasi San Y (tri vrline). To je prava dolga vas, ki ima tudi svojo železniško postajo za navadne vlake. Prav blizu gradijo moderno avtocesto, ki se bo lahko kosala z evropskimi.

Zavil sem iz glavne ulice in že smo bili pri prijaznem merinolskem patru Mac Cabeja. Predstavil mi je 44 svojih fantov, ki nimajo družine. V tem »Boystownu«, kot pravijo hiši, jim je ustvaril lepo družinsko življenje. Res, kar prijazni so tile njegovi fantje, ki obiskujejo osnovno, srednjo in visoko šolo. Dva izmed njih sta brez rok ter imata železne nadomestke, ki jih izvrsto uporabljata. Tukaj ostanem en mesec, da bom nadomestoval p. Mac Cabeja.

Sam sem. Pomaga mi starejši fant, ki ima železne roke pa blago srce; sposoben je vzdrževati red tudi med večjimi fanti. Sem kar zadovoljen. Vsak dan jim povem nekaj dobrih besed, zjutraj in zvečer. Upravljam nekoliko denarja za nakup raznih potrebščin, posebno za kuhinjo. Fantje je kar dobro jedo. Tudi jaz imam isto hrano, pa malo kofetka povrhu. Med dnevom so v šoli, zvečer, opoldne in zjutraj pa doma. Zato čez dan lahko prebiram kitajščino, ki mi še kar dobro služi, kot vidim, čeprav je že 25 let nisem govoril.

Tu smo v hribih, kjer je veliko gozdov s starimi in skrotovljenimi drevesi. Velika zveržena debla pripeljejo v San Y, kjer je skoraj vsaka hiša prava rezbarska delavnica. Od vseh strani prihajajo ljudje ter kupujejo in pošiljajo v svet najrazličnejše kitajske kipe: malike, orle, tigre, zgodovinske osebnosti in druge podobe vseh vrst. Skoraj v vsaki hiši je trgovina, kjer prodajajo to izrezljano kramo.

V trgu San Y imamo osnovno in srednjo šolo s kakimi 1.300 šolarji. Naši, ki obiskujejo tehnično šolo, se z avtobusom vozijo v pol ure oddaljeni Mjao Li. Enkrat na teden pa pride univerzitarci, da fantom razlaga katekizem.

Včeraj je prišel na obisk sam merinolski škof. Zahvalil se mi je, da nadomestujem p. Mac Cabeja, ki je šel za par tednov v Hongkong na zdravljenje. Prišel me je obiskat tudi p. Rebol, ki je ameriški državljani, drugače pa pristen Slovenec; že leta 1939 je šel za očetom in materjo v Ameriko. Ko govori, se mu kar pozna, da je pravi fant od fare, doma izpod Šmarne gore pri Ljubljani; vidi se pa tudi, da že dolgo ni imel priložnosti, da bi slovensko govoril.

Na Formozu nas je sedaj pet Slovencev: zdravnik dr. Janez, merinolski misijonar p. Rebol, s. Anica Miklavčič, s. Kalista Langerhole in seveda jaz kot peto kolo. Čez mesec in dan bi nas g. Stanko Pavlin raz povabil na svojo srebrno »slovensko« mašo. Ne vem, če se mu bo posrečilo, da nas spravi skupaj, ker tičimo vsak v svojem kotičku. G. Pavlin je sedaj v Hongkongu. Drugi imajo italijanske potne liste ali vatikanske, le jaz imam jugoslovanskega... Končno vse prav lepo pozdravljam.

San Y, 13. maja 1977

■ V novi afriški državi Džibuti ob Rdečem morju živi 14.000 katoličanov, ki pa so povečini Evropejci. Med njimi deluje 9 duhovnikov in 60 redovnih bratov oz. redovnic. Džibuti ima tudi svojega škofa. Je to msgr. Hofmann, po rodu iz francoske Alžacije.

Čilski begunci bežijo iz komunističnih držav

Eudasio Ravines, znani južnoameriški izvedenec za vprašanja komunističnih držav, je napisal članek, kjer med drugim pravi: »V vseh stvareh je v komunizmu teorija ena reč, druga, popolnoma različna, pa je praksa.«

Tako je bilo tudi v primeru čilskih beguncev. Človek bi pričakoval, da bodo Rusija in vse pod njenim okriljem živeče države z ljubeznijo in hitrico ponudile tem brezdomcem gostoljubje, kakor se spodobi med brati. Pa ni bilo tako! Velika Rusija je obotavljala ponudila streho 30 beguncem. Vzhodna Nemčija je obljubila zatočišče za 400, sprejela pa jih je le 228; osem so jih sprejeli Čehi, tri pa Bolgari. Ogrska jih je vzela 314, Romunija pa 1.149. Jugoslavija je sprejem čilskih beguncev odklonila.

Lepše so se odrezale »kapitalistične« države: Zah. Nemčija jih je sprejela 850, Švedska 600, več sto Švica in veliko Fran-

OD TEDNA DO TEDNA

■ Predsednik italijanske vlade Andreotti je skupaj z zunanjim ministrom Forlanijem obiskal Washington, kjer je imel politične pogovore s predsednikom Carterjem, ter mu je razložil pomen programskega sporazuma šestih strank »ustavnega« loka, ki so ga kakor znano podprli tudi komunisti.

■ Španski kralj Juan Carlos I. je s svečanim govorom odprl novi španski parlament, v katerem so tudi komunisti z 82-letno Dolores Ibarruri in Santiagom Carillom na čelu. Kralj je v govoru, ki so ga s ploskanjem odobrili tudi komunisti, podčrtal dejstvo, da je izpolnil obljubo, ki jo je dal ob ustoličenju za španskega kralja: »Uvedba demokracije na podlagi spoštovanja zakona in suverenosti ljudske volje.«

■ Več kot sto jetnikov se je uprlo v madriški jetnišnici »Carabanchel« in zasedlo streho jetnišnice. Uporni jetniki so postavili dve zahtevi: pomilostitev tudi navadnih kaznjencev, ne samo političnih in takojšnje izvajanje reforme v španskih zaporih. Po brezuspešnih pogajanjih je nastopila policija in jetnike ukrotila, pri čemer je bilo ranjenih več kot 30 oseb, med njimi tudi 6 policistov.

■ V New Yorku sta bila dva Hrvata obsojena na dosmrtno ječo, trije pa na 30 let zaporu, ker so lani ugrabili in preusmerili ameriško letalo, na newyorški železniški postaji pa pustili bombo, ki je enega policista ubila, dva pa ranila.

■ Zadnje dni preteklega tedna je prišlo med Libijo in Egiptom do ponovnih vojaških spopadov. Po egiptovskih poročilih naj bi bila libijska oklopna kolona vdrla na egiptovsko ozemlje. Egipčani so jo prestregli in uničili 40 tankov ter sestrelili dve lovski letali. Napetost med Egiptom in Libijo traja že od leta 1973. Takrat je libijski voditelj Gadafi zameril Sadatu, da ga ni obvestil o egiptovskih načrtih za boj proti Izraelu in da ni storil prav, ko je nato pristal na prekinitev sovražnosti.

■ Ker predstavniku ljudskih republikancev (turških socialdemokratov) Bulent Egevitu, čeprav je njegova stranka izšla iz zadnjih volitev kot najmočnejša, ni uspelo sestaviti vlade, je ta naloga pripadla Demirelu, ki vodi »Stranko pravice« in je druga po moči v parlamentu. Skupaj z dvema drugima strankama je sestavil vlado, ki ima za seboj 229 poslancev, tj. štiri več kot je potrebno za večino v parlamentu.

■ Uničujoč poraz je doživela na Cejlonu (Sri Lanka) »Stranka svobode«, ki jo vodi ženska Sirimavo Bandaranaike in je bila na oblasti z nekaj presledka vse od leta 1960. Ob izredno veliki udeležbi volivcev je opozicijska »Stranka združenih nacionalistov« prejela od 168 poslanskih mest kar 132, vladna stranka pa komaj štiri. Tudi »Tamilsko osvobodilno gibanje« (Tamilci so narodna manjšina na otoku) se je zelo opomoglo. Dobilo je 16 poslancev. S predsednico Bandaranaike je izgubila oblast zadnja od treh žensk, ki so v povojnem času bile na čelu vlade. Prva je prostovoljno odstopila Golda Meir v Izraelu, letos je morala v Indiji zaradi poraza na volitvah oditi Indira Gandhi, sedaj pa iz istega razloga še Sirimavo Bandaranaike.

■ Osrednji odbor kitajske komunistične partije je rehabilitiral Teng Hsiao-pinga, ki je bil na pritisk »radikalne četverice« lani 7. aprila odstavljen od vseh položajev. Teng je znova podpredsednik partije in šef generalštaba, medtem ko je Maov naslednik Hua Kuo-feng ohranil predsedniško mesto vlade, države in v partiji. Obenem z rehabilitacijo Tenga so bili iz partije izključeni vsi štirje člani »šanghajске četverice«, med katerimi je tudi Maova vdova.

cija, menda okrog 5.000.

Naslednje poglavje te zgodbe pa je beg iz komunističnih držav. Vse beži proti kapitalističnemu Zahodu! Visoki komisar za vprašanja beguncev pri OZN je dal objaviti podatke o usodi teh beguncev. Podatki povejo, da jih je v juniju lanskega leta ostalo v Vzhodni Nemčiji od 228 le še 53, drugi so se pretolčki na Zahod. Iz Bolgarije so ušli še tisti trije, ki jih je sprejela. Na Ogrskem jih je ostalo od 314 še 46, v Romuniji pa od 1.149 še 289.

Kuba jih je bila sprejela 517, od teh jih je tam ostalo še 111, drugi so ušli v Mehiko, v Venezuelo in drugam, znak, da jim oblika ameriškega komunizma ne prija.

Po poročilih omenjenega komisarja je do lanskega julija 80 odstotkov Čilencev, ki so jih sprejele komunistične države, poiskalo pot na zahod, v »kapitalistično« svobodo. Podatki, ki za razumnega človeka ne potrebujejo komentarja.

Desetletnica prve škofovske sinode

Škofovska sinoda proslavlja desetletnico svojega prvega zasedanja. Ob začetku del 29. septembra 1967 je Pavel VI. izrazil željo, naj bi novi organizem služil utrditvi vezi vere, dejavne ljubezni in pastoralne akcije med Apostolskim sedežem in vsem katoliškim episkopatom.

Če gledamo sedaj nazaj na pot, ki jo je škofovska sinoda prehodila v teh desetih letih, moremo ugotoviti, da je bila dejavnost sinode zvesta temu naročilu. To je izrecno potrdil tudi glavni tajnik škofovske sinode Poljak škof Ladislav Rubin.

Kaj je pravzaprav sinoda? Novi organizem pastoralnega vladanja Cerkve, tako jo je označil Pavel VI. Prvi razlog obstajanja tega organizma je, da ustvarja edinstvo in solidarnost katoliške Cerkve. V ta namen opravlja svojsko dejavnost s tem, da nudi Cerkvi pastoralno službo vsega episkopata v povezanosti in pod predsedstvom papeža.

V teh desetih letih se je sinoda uveljavila bodisi v raznih zasedanjih, bodisi z nič manj uspešnim tihim delom sveta glavne tajništva kot posebej primeren kraj za srečanja, za neposredne stike, ki so potrebni za skupno poslušanje tega, kar Sv. Duh govori Cerkvi in tega, kar morajo apostoli in Sv. Duh reči in priporočati učencem.

Glavni tajnik msgr. Rubin, ki je spremljal sinodo že od njenega začetka in je doživljal z njo vse težave, stiske in vse njeno veselje, lahko nudi pričevanje o zblžanju, ki se ustvarja na sinodalnih zasedanjih. Brez ozira na veljavnost izraženih mnenj o zadevah, ki so važne za vso Cerkve in že samo dejstvo sestajanja ali zasedanja daje globok občutek občestva in bratstva, ki ostaja kot osnova duhovnih izkustev v življenju Cerkve.

UTRIP CERKVE

● Tudi letošnje poletje bo papež Pavel VI. preživel v svoji letni rezidenci v Castelgandolfu. Iz Vatikana je odpotoval v četrtek 14. julija, letos že tretjič s helikopterjem, že naslednjo nedeljo pa je imel govor za vernike in turiste, ki so ga prišli poslušat z vseh koncev sveta.

● Severnoameriški predsednik Carter je na mesto Henryja Cabota Lodgea imenoval za svojega osebnega zastopnika v Va-

O življenju in delu otroško-mladinskih zborov

Odrske zavese so se zaprle zaradi poletnega premora. Skupine, ki so se na odru vrstile, uživajo že zaslužen počitek. Med temi skupinami so tudi otroški in mladinski zbori, katerih člani so se raztepli po plažah, hribih in dolinah. Razšli so se s trdnim namenom, da se bodo v jesenskem času spet združili in zaorali v novo sezono.

Ko to premišljuje, mi spomin uhaja v pravkar minulo prosvetno dejavnost. Pred očmi imam nastanek, veselje, delo in vztrajnost teh mladih pevskih skupin. Lahko bi te pevске skupine primerjali mlademu drevesu.

Ko zasadimo mlado drevo, spremljamo njegovo rast z vso prizadevnostjo in pozornostjo. Njegov razvoj nam je v veselje in ponos. Koliko je pa veselja, ko nam da svoje prve sadove, to ve samo tisti, ki se je posvetil skrbi za zasajeno drevo.

Nekaj podobnega, lahko trdimo, se dogaja tudi z rastjo in razvojem otroških in mladinskih zborov. V začetku se zbere morda le nekaj neboljnih in neizvežbanih pevskih grl. Ta skupinica vadi iz tedna v teden, iz meseca v mesec. In ker zglede vlecje, se tej prvotni skupinici pridruži še nekaj mladih sil, ki imajo veselje do petja, četudi nimajo prave sposobnosti.

Zborovodja, ki se posveti gojenju teh mladih grl, je človek, ki mora poznati potrpežljivost. Poznati mora zmogljivost mladega pevca. Poznati mora značaj posameznega otroka. Z eno besedo biti mora pedagog.

Vse, kar je bilo do sedaj povedanega, se razvija v zaprtim prostoru kake dvorane, kakega razreda ali pevске sobe. Pred zborovodjevimi očmi raste mlada, še neboljena pevška skupina. On je tisti, ki prvi začenja morda komaj opazno rast. Včasih z vso pravico tudi obupa, a ne popusti. Delajo mu preglavice tisti pevčki, za katere meni, da nimajo poslušala. Vztrajna vaja pa ga bo pripeljala do prepričanja, da je zelo malo otrok brez poslušala. Res je sicer, da je poslušal lahko zanemarjen, a spoznal bo, da ga lahko z veliko potrpežljivostjo in vztrajnostjo pokliče na dan. Po mnenju nemških glasbenih pedagogov moremo govoriti o glasbenem neposluhu samo v razmerju 2 ali 3/1000.

No, in zbor vadi, se krepi in že se pri-

tikanu 60-letnega pravnikarja Davida Waltersa iz Miamija na Floridi. ZDA in Apostolski sedež namreč nimata rednih diplomatskih stikov.

● Praški apostolski administrator kardinal František Tomašek se je po večtedenskem bivanju v Rimu vrnil v češko prestolnico, kjer je podelil mašniško posvečenje 24 diakonom iz Češke in Moravske. Drugače pa so verske razmere na Češko-slovaškem še vedno žalostne. Sama Praga že dvajset let nima nadškofa, ker vlada vse do sedaj Tomaška ni hotela priznati za rednega škofa. Od trinajstih škofij jih je osem brez škofa, dva sta apostolska upravitelja in le tri škofije imajo redne škofe.

● V navzočnosti več nemških škofov, poljske Cerkve in številnih vernikov je bila v Münstru v Zah. Nemčiji uradno razglašena za svetnico žena in mati Doroteja, doma iz kraja Montau na Pruskem, ki spada pod poljsko škofijo Gdansk. Zivel je od leta 1347 do 1394. Ljudstvo jo je častilo kot svetnico brez uradne razglasitve. Sedaj je Cerkve ta ljudski glas potrdila.

● Na Madžarskem je umrl 71-letni škof Mihály Endrey, ki je zadnji dve leti in pol vodil škofijo Vac. Od 1958 do 1963 je bil interniran, od 1972 pa ni smel opravljati škofovske službe. To leto je postal pomožni škof v Pečuhu.

● Romunska pravoslavna Cerkve ima novega patriarha. 120-članski odbor, v katerem so metropolit, škofje, zastopniki škofije (ena tretjina duhovnikov ter dve tretjini laikov), predstavniki teoloških šol in trije predstavniki oblasti (v Romuniji za razliko od drugih socialističnih dežel Cerkve ni ločena od države), je že pri prvem glasovanju izvolil za novega patriarha moldavskega metropolita Justina Moisescuja, ki ima 67 let. Bogoslovne študije je opravil v Atenah in tam tudi doktoriral, duhovnik pa je postal šele pri svojih 46 letih. Romunska pravoslavna Cerkve je postala samostojna leta 1885 in šteje 16 milijonov vernikov, patriarh Justin pa je četrti v vrsti romunskih patriarhov.

● V Španiji je kljub prepovedi škofov na zadnjih državnozborskih volitvah 15. junija okoli 20 duhovnikov kandidiral na levičarskih listah in bilo tudi izvoljenih za poslance. Zaradi neposlušnosti so se morali odreči aktivni cerkveni službi.

blizuje dan prvega javnega nastopa. Kar se je tedne in morda tudi mesece skrivalo v pevskih prostorih, to je sedaj pripravljeno za javni nastop, pred večjo ali manjšo publiko, pred bolj ali manj strokovno pokovanimi poslušalci. Gotovo je le, da je ob takih priložnostih občinstvo ljubitelj mladinskega petja.

Iz rdečih, mladih lic kipi taka neučakanost, da še koraki proti odru so bolj podobni skakljanju žrebet kakor hoji organizirane skupine. Toda vse to mladih pevcev ne moti. Prišel je namreč njihov trenutek. Dvorana ploska, pevci odpojejo in spet dvorana zaploska. Led je prebit. Zapišajo odre veseli in ponosni, da njihov trud ni bil zaman.

Toda s tem ni še konec njihove misli na nastop. Čakajo in včasih tudi pričakajo bolj ali manj laskavo priznanje časopisnih poročevalcev. Ti imajo namreč v rokah zelo pomembno karto. Poročevalci s svojim pisanjem lahko pripomorejo k nadaljnji rasti mladega zbora, lahko pa mu tudi uničijo poslednji pogum za nadaljnje nastope. Mnenja sem namreč, da mora imeti poročevalec pred sabo ne le trenutni uspeh mlade skupine, temveč predvsem trud, ki so ga neizvežbani pevčki vložili v pripravo tudi najmanjšega nastopa. Če to upoštevamo, potem moramo priznati, da je vsak mladinski nastop vreden pohvale.

Odlično in vzpodbudno sredstvo je tudi nastop mladinskega zbora na radiu. Ne mislim tu na brezpogojno snemanje katera koli mladinskega zbora. Mislim bolj na predvajanje že posnetih programov z mladinskimi zborovskimi pesmimi. Naj bi otroški in mladinski zbori imeli svoj odmerjen čas, kakor ga imajo zbori odraslih. Kar pa zaveda snemanja, naj bi se tem otroško-mladinskim zborom dalo vsaj vzpodbuden honorar. Ne verjamem namreč, da je nastop raznih popevkarjev in ansamblov na radiu ali televiziji nehonornno delo. Če bi tako bilo, bi lahko radijsko-televizijski abonma zmanjšali vsaj za polovico letne vsote.

Toliko v zvezi z nastopi mladinskih zborov na radiu in v zvezi s časopisnim poročanjem.

Ivo Bolčina

Dva letošnja goriška zlatomašnika

12. julija 1927 sta bila v Gorici posvečena v duhovnika gg. Albin Martinčič in Mirko Zorn. Torej obhajata letos zlati jubilej in 50-letnico zveste službe Kristusovi Cerkev. G. Martinčič je pel novo mašo 17. julija 1927 v Gor. Cerovem v Brdih, g. Zorn pa v Prvačini 24. julija istega leta. Zaradi bolehnosti sta se oba odrekla zlatomašnim svečanostim, kar pa ne sme biti razlog, da se ju ne bi spomnil naš list ob tako vzvišenem jubileju.

G. Albin Martinčič se je rodil v Gorici 27. februarja 1900. Tu je hodil v ljudsko šolo in začel s srednjo. Kot begunec je prišel z družino in nadaljeval študije v škofskih zavodih v Sentvidu nad Ljubljano. Nato je stopil v ljubljansko bogoslovje, kjer je bil tri leta. Četrty letnik pa je opravil že v Gorici, ko se je njegova družina vrnila v domače kraje.

Po novi maši je g. Martinčič služboval kot kaplan v Podmelcu, v Tolminu in Solkanu. Osem let je bil kurat na Livku, 15 mesecev na Srpenici ter nato osem let vikar v Trnovem ob Soči vse do prihoda Jugoslavije v te kraje 15. septembra 1947.

Zelo so ga vedno zanimali zvonovi. Edini med goriškimi duhovniki ima diplomo iz zvonarstva. Po vojni je veliko pomagal, da so naše župnije dobile nazaj svoje zvonove. V tem mu gre vse priznanje!

Ko je po novi razmejitvi med Italijo in Jugoslavijo prišel v Gorico, je sprejel težko nalogo, da ustanovi za tisti del Gor. in Dol. Cerovega, ki je ostal pod Italijo, novo duhovniško Jazbine. V oktobru 1947 je prišel z redno službo božjo v bivši kleti družine Carollo v Trebežu. Kar 17 let je duhovno oskrboval Jazbine. Na jazbinskem griču je izbral prostor za cerkev Marije Pomagaj. Avgusta 1955 je bil blagoslovljen temeljni kamen, naslednje leto pa je bila cerkev že posvečena in se je v njej pričela redna služba božja. Cerkev ima tudi lep zvonik, v katerem so zvonovi uglašeni na prve tri note božične pesmi »Sveta noč«.

V oktobru 1964 je dal Jazbinam slovo in postal kaplan pri Sv. Ignaciju na Travniku v Gorici. Pa tudi še sedaj se, čeprav v pokoj, bavi z zvonarstvom in dela načrte za prelitje neuglašanih in pokvarjenih zvonov. Zlasti duhovni je v Brdih so mu pri srcu.

G. Mirko Zorn pa se je rodil v Prvačini 4. aprila 1903 v družini, ki je dala Cerkvi več duhovnikov ter celo devetega goriškega nadškofa Alojzija Zorna (1883-1897).

Duhovniško službo je pričel kot kaplan v Cerknem. Tri leta nato (1930) je postal vikar v Gorenjem polju, leta 1933 pa je prevzel župnijo v Breginju, kjer je ostal 13 let do 15. novembra 1946. Čudne povojne razmere so ga nagnile, da je zapustil Bre-

ginj ter šel službovat v videmsko nadškofijo. Najprej je bil nameščen v bližini Prato Carnico, nato pa v nad tisoč metrov visoki vasi Givigliano di Rigolato, kjer je ostal do poletja 1952. Tedaj je bil imenovan za kurata v Merniku. Vrnil se je v svojo škofijo in deloval v Merniku do upokojitve leta 1971. G. Zorn je bil zadnji slovenski dušni pastir v Merniku, ki ima še slovensko podružnico v Skrljevem ter podružnico Golo Brdo, ki pa je pripadla Jugoslaviji. Danes oskrbuje Mernik furlanski duhovnik, šola je italijanska, slovenski živelj postaja furlanski... Dve stvari sta k temu pripomogli: pomanjkanje duhovnih poklicev med Slovenci in pomanjkanje narodne zavesti med prebivalstvom.

Obema zlatomašnikoma smo še posebej hvaležni za vse, kar sta dobrega storila za slovenske vernike v petdesetih letih svojega duhovniškega delovanja. Obema naš list iskreno čestita ob njunem zlatem jubileju ter izraža željo, da bi z molitvijo in dobrimi deli, ki sta jih polna, izprosila od Gospodarja žetve novih duhovniških poklicev za slovenske zamejske vernike.

A.P.

Nenadna smrt priljubljenega duhovnika

G. Jože Vošnjak je bil znan tudi na Goriškem. Med zadnjo svetovno vojno je prišel v naše kraje in ostal tu vrsto let. Služboval je kot dušni pastir v Štavntru in nato v Jamljah, od koder je odšel na Koroško in postal župnik v Št. Janžu v Rožu.

Rodil se je 3. januarja 1912 v Šentjurju pri Celju. V mariborski stolnici je 4. julija 1937 prejel mašniško posvečenje. Kot duhovnik je bil zaradi svojega prijetnega in sončnega značaja povsod zelo priljubljen. Tudi tu na Goriškem, kamor se je rad vračal, je ostal pri vernikih v toplem spominu. Preteklo soboto 23. julija zvečer se je nenadoma zrušil. Zadel ga je srčna kap. Ob veliki udeležbi ljudstva in sobratov so ga položili k zadnjemu počitku v torek 26. julija v Št. Janžu.

Več o osebnosti in plodovitem delu tega dobrega duhovnika bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

■ Skupina sovjetskih državljanov, med katerimi sta tudi znani Nobelov nagradenec Andrej Saharov ter pravoslavni duhovnik Gleb Jakumin se je obrnila na Vatikan s prošnjo, naj papež Pavel VI. podpre prizadevanje vernikov raznih veroizpovedi v Sovjetski zvezi, da bi dosegli več svobode. Vsebinsko poziva so izročili tujim časnikařem v Moskvi.

Cerkev Marije Pomagaj na Jazbinah, življenjsko delo zlatomašnika Albina Martinčiča

Vietnam in Kambodža v mraku nove diktature

(8)

NOVE ZAPOVEDI

Nihče ne ve, kdo sestavlja skrivnostno Organizacijo. Ona je stranka, je vlada, je oblast, je zakon. Dvanajst zapovedi, ki jih je Organizacija proglasila, so obvezna jutranja molitev, ki jo je treba na glas opraviti vsako jutro pred začetkom dela.

Prva zapoved pravi: »Ljubi ljudstvo, služi mu in izkazuj mu čast!« Cetrtta se glasi: »Oprosti se pred ljudstvom za napake, ki si jih storil.« Ena nadaljnjih je sledeča: »Poslušaj se edino revolucionarnih jedi in pijač.«

Organizacija je v nekaj mesecih popolnoma spremenila ustroj dežele in življenje prebivalstva. Zginilo je meščanstvo, prenehali so trgovci, ni več uradnikov, bonci so bili izgnani iz pagod. Ljudstvo

govori nov jezik, posledica neprestanega pranja možgan po delu. Tiste, ki zaslišujejo begunce po njih rešitvi, presenečajo izrazi, ki jih uporabljajo kot »razredna borba«, »sovražniki ljudstva«, »meščanski lopovi«, »kolektivna zavest« in podobno.

Ni čuda, da se je kolektivni strah vsesal v meso in kri ter da človeka preganja še v spanju. Nihče ne ve, kdo v bližini je volun. Najbolj se je bati otrok, katerim Organizacija posveča posebno pozornost in skrb.

ODPOR LJUDSTVA

Da obstaja v Kambodži protikomunistična gverila, je gotovo. Nihče pa ne ve, koliko. Morda dvajset tisoč, morda petdeset tisoč. Razdeljeni so v majhne skupine, vodijo pa jih častniki bivše narodne vojske, v kolikor jim je uspelo pravi čas rešiti se pred zajetjem in likvidacijo.

Eden teh častnikov, Tham Pop, je kasneje, ko se je rešil na Tajsko, opisal svoje doživljanje po zmagi rdečih Kmerov. Pripadal je vojaški postojanki Battambang. Teden dni po padcu kambodžanske prestolnice Phnom Penh so vojaki, podčastniki

Raznarodovalna politika PCI in ANPI

Kristus je o farizejih rekel: »Mojzesovo stólicó so zasedli písmouki in farizeji. Vse torej, kar vam porečejo, storite in ubogajte, po njihovih delih pa se ne ravnaite; govorijo namreč, pa ne delajo« (Mt 23).

Te Jezusove besede veljajo danes glede narodne politike italijanske komunistične partije in ANPI (Associazione nazionale partigiani d'Italia) do Slovencev v Italiji. V besedah so to največji zagovorniki pravice slovenske narodne skupnosti, kjerkoli ta živi, na Tržaškem, Goriškem, v videmski pokrajini. Tu še prav posebno, kakor vidi, kdorkoli bere »Novi Matajur«. Če bi smeli soditi PCI in ANPI po njihovih besedah, bi morali zaključiti, da so to največji borci za pravice Slovencev v Italiji.

Dejstva so pa drugačna. Naj omenimo samo najbolj vidno. Vsiljevanje dvojezičnosti je najbolj običajna praksa PCI in ANPI. Obe ti dve ustanovi že nekaj let sem organizirata brez števila raznih festivalov po vseh slovenskih vaseh. Gre za največje centre, kot so npr. Doberdob, Nabrežina, Opčine, Bazovica; pa tudi za manjše vasi, kot so npr. Dol, Peč, Vrh, Šempolaj, Repen idr. Posebno manjši kraji so izrazito slovenski kraji, kjer največkrat ni nobenega Italijana. Kljub temu ANPI in PCI prirejata dvojezične proslave. Zmeraj je vsaj tudi italijanski govor kakega italijanskega partijskega veljaka.

Če bi šlo za nekak internacionalizem, kjer naj bi se med seboj spoznavali razni narodi, bi to prakso razumeli. Toda v furlanskih vaseh se še ni zgodilo, da bi na sličnih festivalih nastopili tudi slovenski govorniki. V Ronkah, Tržiču, Staranzanu, Zagragu, Gradiški, Krminu, Moži živijo tudi Slovenci v večjem ali manjšem številu. Pa ni bilo še slišati, da bi v teh vaseh na festivalih »dell'Unità« in ANPI govorili tudi v slovenskem kot govorijo v italijanščini po slovenskih vaseh.

Mi vidimo v taki praksi nepotrebno uva-

janje dvojezičnosti, kar pomeni raznarodovanje. Slovenski duhovniki smo bili zmeraj o tem prepričani. Zato smo za časa fašizma, ko so vsiljevali dvojezičnost v cerkve, imeli pridigo posebej za slovenske in posebej za italijanske vernike, kadar ni bilo mogoče imeti ločenih maš za ene in druge. Nepotrebna dvojezičnost je za nas Slovence pot k raznarodovanju.

Druga pot k našemu raznarodovanju so številna športna društva, ki delujejo bolj ali manj v soglasju s PCI in ANPI. Teh je veliko posebno na Tržaškem. Po imenu so sicer slovenska, toda v resnici gre po večini za narodno mešana društva, kjer je občevalni jezik tržaško italijansko narečje.

Tretja raznarodovalna pot so delavski sindikati. Nobeden še ni pokazal poslušnosti k kulturne in narodne potrebe slovenskih delavcev.

Festivali PCI in ANPI, športna društva in sindikati so tri poti, po katerih vdira dvojezičnost v slovenske vasi, v dušo in prakso slovenskih delavcev, slovenske delavske mladine; z dvojezičnostjo je združeno upadanje slovenske narodne zavesti in z njo tiho in nezadržno odtujevanje materinemu jeziku in narodu.

Človek ima vtis, da se uresničuje ironični očitek Rimljanov iz 16. stoletja: »Quod non fecerunt barbari fecerunt Barberini« (Česar niso naredili barbari, so naredili Barberini). Bogata družina Barberini je namreč v tistem času gradila svoje veličanske in veličastne palače v Rimu, pri tem pa jemala gradbeni material v Kolo-seju in v drugih zgradbah iz starih rimskih časov. Tako dela PCI s slovenskimi ljudmi: gradi komuniste, a uničuje Slovence.

Zato, kjer ni uspel Mussolini, bosta uspešna PCI in ANPI: na tiho in brez hrupa bosta dosegla narodno asimilacijo slovenskega delavstva z nepotrebno dvojezičnostjo.

K.H.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Nov mednarodni prehod z Ogrsko

Sedanji meddržavni prehod med Slovenijo in Ogrsko pri Horgošu nad Mursko Soboto in pri kraju Bajánsenye na ogrski strani je v začetku letošnjega julija postal mednaroden.

Slovenija ima sedaj z Ogrsko dva mednarodna prehoda, drugi je v Dolgi vasi pri Lendavi. Novi mejni prehod je pomemben, zakaj nanj teži vse območje zahodne ogrske države, poleg tega pa zemljepisno še Slovaška in Poljska, gospodarsko-politično pa tudi Češka in Vzhodna Nemčija, kolikor imajo blagovnega in turističnega prometa z jadranskimi pristanišči in Sredozemljem.

Prehod je za sedaj cestni, toda zaradi omenjenega preučujejo tudi železniško zvezo, ki bo pomembna posebno za pristanišče Koper, pa tudi Reko in Trst. V ta namen sta se že sestali slovensko in ogrsko vladno odposlanstvo. Železniški prehod pri Horgošu je pred leti že deloval. Pomemben je tudi za Italijo in za našo deželo, ker odpira najkrajšo povezavo s Podonavjem.

Zemeljski plin iz Sovjetije

Slovenija gradi priključek na plinovod, ki prihaja iz Sovjetske zveze skozi Slovaško in Avstrijo v Italijo. Odcep od avstrijske meje pa do Rogatca na Štajerskem je že dograjen. Sedaj ga gradijo v smeri pro-

ti Ljubljani. Naslednje leto bodo začeli graditi odcep proti Novi Gorici, ki bo po načrtu dograjen leta 1979. Na ta odcep bodo priključeni kraji Batuje, Volčja draga, Renče, Bilje, Nova Gorica, Solkan in Anhovo.

■ V severni triglavski steni so se v tako imenovani »Dolgi nemški smeri« smrtno ponesrečili trije planinci, doma iz Loža in Starega Trga. V Sloveniji je število letošnjih žrtev planin naraslo na 18 oseb. Samo v juliju se jih je smrtno ponesrečilo 6. ■ Prometna nesreča na obalni cesti pri Griljanu je zahtevala še eno smrtno žrtev. Hudim poškodbam, ki jih je zadobila pri prevrnitvi avtobusa, je podlegla v tržaški bolnišnici 72-letna Maria Bone iz naselja S. Mauro pri Sosljanu. Njena sestra, 68-letna Pierina pa je izgubila življenje že na samem kraju nesreče. Tragični obračun te tragične nezgode je sedaj 15 mrtvih in 34 ranjenih.

■ Italijanska vlada je odobrila zakon št. 382 o prenosu državnih oblasti na dežele, kakor ga je po mnogih pogajanjih in kompromisih sestavila medparlamentarna komisija »Fante«. Komunisti in socialisti so bili za to, da bi dežele dobile čim več pristojnosti, kar je razumljivo, saj obvladajo že večje število deželnih zborov, demokristjani pa so zagovarjali stališče, naj se osrednje vlade ne oropa vseh pristojnosti, ki jih je imela do sedaj, ker bi to lahko bilo nevarno za enotnost države.

vrsto nasilja utrdil za dolgo časa. Verjetno bo treba leta in leta, da bo dobil bolj človečanski obraz in bo stopil na pot razvoja v bolj zmerno diktaturo.

V TABORIŠČU OB TAJSKI MEJI

Najbolj polno taborišče beguncev, ki prihajajo iz Kambodže, je Aranya Prathet, kjer je moč dobiti vedno sveže novice o tem, kaj se dogaja v »osvobojeni« domovini. Spočetka so bili begunci iz vseh slojev, toda potem ko so rdeči Kmeri meščanski in razumniški sloj popolnoma uničili, prihajajo večinoma le še ubožni kmetje.

Vsi pa so si edini v tem, da je njih dežela popolnoma spremenila obraz. Mesta so prazna, hiše zanemarjene, vrtni neobdelani, trgovine izpropane, pagode zaprte. V ozračju ni več vonja po kadilu in pomirujočega duha sandolinovega lesa. Z ulic so zginili prodajalci zdravnih rastlin, izginili prodajalci čaja od najbolj temnega kot črnilo do najbolj zelenega kot je olivno olje. Izginili so kioski s vrtnicami in jasminom.

S TRŽAŠKEGA

Draga 1977

XII. študijski dnevi pod imenom »Draga 1977« bodo kakor lani na vrtu Finžgarjevega doma (Marljanišče) na Opčinah.

V petek 2. septembra ob 18. uri bo v prostorih Društva slovenskih izobražencev v Trstu, Donizettijeva ul. 3 tiskovna konferenca, na kateri bodo predstavljeni trije letošnji predavatelji. Tiskovni konferenci sledi zakuska in družabnost.

V soboto 3. septembra bo v Finžgarjevem domu na Opčinah ob 17. uri slovesno odprtje »Drage 1977«, čemur sledi predavanje ob spominu na 40-letnico mučeniške smrti Lojzeta Bratuža pod naslovom »Slovenska misel, vzpluj!« Po predavanju debata, večerja, nato družabnost.

V nedeljo 4. septembra bo ob 9. uri služba božja na prostem z duhovno mislijo, ki jo bo opravil pomožni škof iz Toronta v Kanadi dr. Lojze Ambrožič. Ob 10. uri drugo predavanje »Luči in sence v pokoncilski prenovi«. Po predavanju debata, nato premor za kosilo. Ob 16. uri tretje predavanje »Med srhom kapitala in žarom evangelija«.

Draga ima trojno usmeritev: v smer slovenstva, v smer humanizma, v smer krščanstva. Zato je vredna, da jo podpremo in se XII. študijskih dnevov polnoštevilno udeležimo!

Cestitke

Na tržaški univerzi je z odlično oceno dovršil študije medicine Franko Križmančič. Bazovica ima tako svojega doktorja medicine in je nanj ponosna. Župnijska skupnost v Bazovici mu čestita in želi mnogo uspeha v specializaciji in zadoščenja v lepem poklicu.

Šolski uspehi

Izid matur na učiteljsišču

Ocenjevalni komisiji na učiteljsišču »A. M. Slomšek« v Trstu je predsedovala prof. Laura Abrami. Člani komisije so bili profesorji Vladimir Desco, Maks Sah, Egidij Košuta, Boris Fabiani in notranji člani Marija Raunik in Branko Pegan (za tržaško učiteljsišče) ter Majda Sfiligoj-Corsi (za goriško učiteljsišče). Kandidatov je bilo 46, od teh štirje iz Gorice in ena privatistka. Osem kandidatov je komisija odklonila.

Izdelali so: Marina Castellani 45/60, Alessandro Corbato 37, Elisabetta Danieli 36, Alessandra Don 43, Xenja Dobrila 54, Eva Ficiur 56, Marina Goruppi 37, Sandra Gruden 36, Marko Kandut 52, Mirjam Levstik 45, Vilma Magagna 39, Damjana Ota 50, Vesna Petaros 43, Stanislav Salvi 36, Nadia Skabar 46, Elena Valic 37, Nevja Zerjal 45, Friderik Zerjali 36, Miriam Biecar 37, Nadia Čok 36, Ana Maria Farneti 40, Maria Gantar 50, Annamaria Glavina 38, Damiano Klanjscek 44, Bonija Koren 46, Ana Kutin 42, Sonia Marzi 37, Silva Meulia 38, Marisa Nabergoi 38, Nevja Olenik 42, Tea Renar, Iviana Stranj 40, Ervino Zerjal 36, Veronika Božič 42, Raffaele Butkovic 40, Marko Cotič 38, Susanna Jarc 37, Marta Kopun (priv.) 48. Vsem naše čestitke za nadaljnje uspehe.

■ Po sklepu pristojne zakonodajne komisije se bo letos šolsko leto pričelo 20. septembra, zaključiti pa se mora med 10. in 30. junijem 1978. Skupno mora šolsko leto imeti najmanj 215 dni. Novi zakon tudi določa, da bodo odslej šolska poslopja na voljo za razne družbene, kulturne in prosvetne dejavnosti, če bodo šolski odbori izdali ustrezna dovoljenja.

NOVE STRUKTURE

Begunci pripovedujejo o svoji deželi, kot da to ni več njih domovina, ampak eno samo veliko delovno taborišče. Osnova novih struktur je »krom«, skupina deset do petnajst družin, ki ima svojega predsednika, podpredsednika in tajnika. Vse tri imenuje Organizacija. Predsednik posreduje ukaze od zgoraj, podpredsednik vodi katarakteristiko v »kromu« živčih oseb, tajnik pa vrši dopisovanje z oblastmi. Predsednik navadno ne zna ne brati ne pisati, saj ima tajnika, ki se s tem bavi.

Več »kromov« sestavlja naselje (phum), ki ima prav tako predsednika, podpredsednika in tajnika. Predsednik organizira politične sestanke, razdeljuje delo in izdaja pismena dovoljenja za gibanje znotraj okrožja. Okrožje (khum) sestoji iz več naselij. Tudi tu je v veljavi trojno vodstvo. Predsednik okrožja ima oblast nad življenjem in smrtjo svojih podložnih. Torej tlačanstvo najhujše vrste. (Drugič naprej)

Širite „Katoliški glas“

Pomen avtoprevoznitva za goriško gospodarstvo

Sredi letošnjega julija se je v Gorici sodelovalo italijansko-jugoslovansko odposlanstvo za sklenitev novega dogovora za cestni, tovarni in osebni promet. Ob tej priložnosti je udeležence pozdravil tudi goriški župan in v svojem nagovoru poudaril, kako važno je avtoprevoznitvo za goriško gospodarstvo. Na območju Gorice je nad 300 avtoprevoznikov in med temi prevladujejo slovenski podjetniki. Zgled, kako dobro znajo izkoristiti v poslovanju z jugoslovanskimi sosedi znanje dveh jezikov. Zupanove besede niso imele namena spodbujati slovenske podjetnike, ampak predvsem vplivati na ugoden potek dogovarjanja. Jugoslovanska stran je res prisluhnila takemu razlogu in sklenjeni dogovor je za goriško območje dokaj ugoden. S tem je bilo zadovoljivo rešeno vprašanje avtoprevoznitva in goriškega gospodarstva v celoti. Tudi slovenskim avtoprevoznikom, kar pa nam ne sme pričarati predstav, da slovenski ljudje v stajajočem kot celota gospodarsko dobro stojimo. Stvarnost je, kljub nekaj izjemam, prav nasprotna.

Razen v prevoznitvu smo udeleženi nekaj več še v trgovini, gostinstvu, nekaj v gradbeništvu, deloma v bančništvu. Toda naše poslovanje je posamično, brez večjega povezovanja, sodelovanja in družabništva. Čisto odsoniti smo na področju naložb v nove obrate, s tem tudi v večjih kreditnih poslih.

Zato iz dneva v dan izgublamo posest, predvsem zemljiško, največ z razlastitvami, veliko tudi z opuščanjem kmečke dejavnosti. Enakovrednega nadomestila za te izgube ni, ali pa si ga nismo znali poiskati. Skorajda nismo zastopani v hotelirstvu, turizmu in industriji, vsaj novih pobud na tem polju z naše strani ni. Manjka ustrezna raziskava tržišča, ki bi pokazala neizkoriščene možnosti v obsejni trgovini, v kreditnem poslovanju, v prometu z matično deželo, možnosti, ki jih morejo dosledno izkoristiti predvsem naši ljudje, seveda v prid tudi deželni gospodarstvu, kot je to v primeru avtoprevoznitva.

Zato pa je potrebno, da se naši skupnosti na področju gospodarstva z oblastvene strani odpravijo birokratične ovire in zapostavljanja in da se sprostijo poslovno vzdušje v deželi. Za slovenske ljudi v stajajočem kot za obstoj celotne naše skupnosti je danes bistveno socialno-gospodarsko vprašanje, to je vprašanje zaposlovanja in s tem povezane odvisnosti in zapostavljanja. In to v vsem pasu od Trsta preko Matajurja do Trbiža. Po drugi strani pa je v istem pasu še toliko neraziskanih in neizkoriščenih možnosti, za kar pa nam manjka strokovnih moči, pa tudi ustreznega čuta. Negotovost in bojazen pred večjimi podvigmi, ki je najbrž še posledica fašističnih časov.

Sovodnje: zlata maša

V nedeljo 31. julija bo opravil v župni cerkvi v Sovodnjah svojo zahvalno daritev sovodnjski rojak, salezijanec Serafin Pelicon, ki obhaja letos zlati jubilej svojega mašniškega posvečenja. G. Pelicon deluje že dolgo časa med hrvaškim ljudstvom v Jugoslaviji, se pa vsako leto rad vrača v poletnem času v svoj rodni kraj. K lepi in za duhovnika redki slovesnosti so vabljeni rojaki od blizu in daleč.

Praznovanje sv. Mohorja v Steverjanu

V Steverjanu imamo navadno tri procesije z Najsvetejšim: na veliko noč zjutraj ob zori, ki je letos odpadla zaradi slabega vremena, na Telovo (sedaj v nedeljo po prazniku) in ob praznovanju sozavetnika sv. Mohorja, ko je že glavno delo na polju in vinogradu precej mimo.

Letos smo imeli, kljub muhastemu vremenu, dve procesiji: v nedeljo po Telovem in na nedeljo po prazniku sv. Mohorja. Prošnjih procesij že nekaj let nimamo več, litanije vseh svetnikov molimo kar v cerkvi pred večerno mašo. Nedeljo pred sv. Rešnjim telesom smo imeli prvo sveto obhajilo za 8 otrok. 12. junija pa smo imeli procesijo po vasi z Najsvetejšim. Pri procesiji so lepo sodelovali prvoobhajanci. Vreme je bilo lepo. Procesija se je ustavila pri dveh oltarjih kot običajno.

Za praznovanje sv. Mohorja 17. julija je letos prišel v Steverjan msgr. Franc Močnik, ki je pel sv. mašo, imel pridigo in vodil procesijo z Najsvetejšim po vasi.

Hvaležni smo mu, da je prišel v Steverjan, dasi je moral imeti v mestu še eno mašo opoldne. Hvaležni smo mu tudi za spodbudne besede o veri.

Sv. Mohor je junaško izpričal svojo vero v Kristusa z mučeništvom ob preganjanju cesarja Dioklecijana. Tudi danes moramo pričevati za krščansko vero s krepitvijo življenjem. Človek brez vere tava v temi zmot in zablod. Ne ve, zakaj živi je brez pravega cilja. Neredi, o katerih pogosto slišimo, pričajo o tem.

Sv. Mohor pa naj nas spomni tudi na Družbo sv. Mohorja, ki jo je ustanovil svetniški škof A.M. Slomšek. Kot znano ta Družba že več kot sto let pošilja letno med Slovence knjige, ki jih izobražujejo in kulturno bogatijo. Prav tej Družbi se moramo v veliki meri zahvaliti, da Slovenci nimamo nepismenih. Bodimo hvaležni tudi za to ustanovo in jo radi podpirajmo s tem, da kupujemo in prebiramo knjige, ki jih vsako leto izdaja.

Dve občinski seji v Sovodnjah

Prva je bila redna in sicer v sredo 13. julija, druga pa izredna v petek 22. julija.

Na prvi je bilo na sporedu sedem točk. Zupan Jožef Češut je poročal o obisku sovodnjske občinske delegacije v Škofji Loki, ki naj bi trajal dva dni in ki se je, ko to poročamo, že izvršil. Obisk je spadal v okvir pobratenja, ki je nastalo med sovodnjsko in škofjeloško občino. Delegacija je obiskala tudi Dražgoše in položila venec pred tamkajšnji spomenik.

Osrednja točka seje je bila odobritev novega načrta za zgradnjo občinske telovadnice. Prvotni načrt, odobren lani januarja, je zadeval zgradbo samo, novi načrt pa vsebuje nekatere popravke; med njimi je 10 m široki oder, nova lokacija za ogrevanje in 3.000 kv. metrov parkirni prostor. Dela naj bi stala 177 milijonov; vendar niso v tej vsoti vključeni odkup zemljišča, rušenje stare šole, ureditev terena ter drugi nepredvideni stroški celotnega objekta.

Ko je prišlo do glasovanja, so svetovalci SSK navzoče spomnili na svoje intervencije in predloge iz prejšnjih sej ter iznesli prošnjo staršev iz Rupe in Peči glede tamkajšnje šolske stavbe. Zupan je obljubil svoje zanimanje. Zdej, ko se je učiteljica v pokoju ga. Troha izselila iz šolskega poslopja, bo lahko občinska uprava izdelala načrt za njuno preureditev prostorov ter dela opravila do začetka šolskega leta.

Pri prodaji dveh manjših občinskih parcel dvema občanoma so svetovalci bili soglasni in so odobrili isto ceno za kv. meter, ki jo je občina dala za zemljišče, kjer bo telovadnica. Pri slučajnostih pa so svetovalci ocenili stališče, ki ga je občina zavzela v primeru kršenja urbanističnih predpisov na Vrhcu.

Druga izredna seja je bil sklicana po hitrem postopku. Glavna točka dnevnega reda je bila razpis natečaja za prosto mesto uradnika pri občinskem tajništvu. Ta razpis je bil objavljen že 20. maja letos. Pri tem je bil stavljen pogoj, da mora prosilec popolnoma obvladati slovenski jezik. Nadzorni odbor pa je to zahtevo zavrnil, češ da je občinski pravilnik o nameščenju uslužbencev ne predvideva. Svetoval je spremembo pravilnika, kar so svetovalci tudi storili soglasno ter potrdili razpis natečaja, ki sedaj odgovarja spremenjenemu pravilniku.

Občinska uprava je končno našla podjetje, ki bo opravilo dela za obnovitev strehe na stavbi županstva. Za zamenjavo strehe je občina že namenila 16.611.110 lir, potreben pa bo še dodatni znesek v višini 1,8 milijona lir.

Ob koncu seje so bili svetovalci seznanjeni o dodatnih stroških za celotno ureditev občinske telovadnice. Ogrevalna naprava bo stala 20 milijonov lir, zidarska dela pa 177 milijonov, v celoti torej 197 milijonov. K temu je treba prišteti še razne druge stroške v znesku 74 milijonov. Celotna vsota za dograditev telovadnice bo torej 272 milijonov lir.

Zupan je še na kratko poročal o obisku delegacije občinskega sveta v Škofji Loki. V zvezi s tem je pojasnil, da so bili kot gostje podvrženi programu, ki so ga postavili gostitelji, zato naj se nihče, ki ni prišel do besede, ne čuti prezrtega. Isto bo veljalo za goste, ko bodo prišli v Sovodnje.

Nazadnje se je za zaprtimi vrati razpravljalo o stališču, ki naj ga občinski svet zavzame v zvezi z nameravano premestitvijo občinskega tajnika.

V Pevmi pri Gorici bo od 29. julija do 1. avgusta

Praznik petja in vina

SPORED

Petek 29. julija ob 20. uri:

Tekma v briškoli

Sobota 30. julija ob 20. uri:

Ples ob spremljavi ansambla »FENIKSI«
iz Ilirske Bistrice (Slovenija)

Nedelja 31. julija:

ob 18. uri: koncert »SLOVENSKEGA OKTETA«
iz Ljubljane

ob 20. uri: ples z ansambлом »IGO RADOVIČ«
iz Nabrežine

Ponedeljek 1. avgusta ob 20. uri:

zaključni večer ob zvokih ansambla »IGO RADOVIČ«
iz Nabrežine

Vse dni razstava najboljših briških vin. Na voljo bodo piščanci, klobase in ražnjiči na žaru.

Vesti iz Doberdoba

3. julija se je doberdobska občina pobratila s krajevno skupnostjo iz Pračine. Pobratenja, ki je potekalo v res prijaznem in prijateljskem vzdušju, se je udeležila tudi svetovalska skupina SSK, ki je pri tem aktivno sodelovala. V imenu skupine je pozdrave prinesla Marija Ferletič. Prisotna sta bila tudi slovenska župana Stanislav Klanjšček iz Steverjana in Jožef Češut iz Sovodnj. Sedaj se pa v Doberdobo pripravljajo na uradno srečanje, ki naj bi bilo v septembru.

Izjava svetovalcev Občinske enotnosti, katera je bila v celoti objavljena v prejšnji številki Katoliškega glasa je med svetovalci opozicije ustvarila napetost, ki je postala še večja, ker je Primorski dnevnik v nedeljski številki izpustil izjavo sekcije SSK iz Doberdoba z ozirom na uradno prisotnost njenih predstavnikov na slavnju pobratenja v Pračini. Ti slednji so zato zahtevali od svetovalcev Občinske enotnosti, da svoje izjave javno prekllečejo.

V pismu, ki ga je sekcija SSK poslala Primorskemu dnevniku je med raznimi točkami omenila tudi za slovensko občino žalostni zaključek volivne kampanje ob zadnjih političnih volitvah v Doberdobo, kjer je bilo treba ojačiti varnostno službo na dan, ko je SSK imela svoje zborovanje, medtem ko jih je nemoteno imela v celi deželi ob napovedani uri. V Doberdobo pa je morala celo uro čakati, da je končal italijanski komunist svoje zborovanje in nato še prisostvovati motenju in psovkam, vsled česar je morala z zborovanjem večkrat prekiniti. Prisoten pa je bil doberdobski župan Andrej Jarc, ki je po zakonu varuh javne varnosti. Hladnokrvno je prisostvoval sramotnemu prizoru.

Z ozirom na to točko je Primorski dnevnik v nedeljo 24. t.m. takole zapisal: »Pač pa bi objavili v celoti, to zagotavljamo, verodostojen dopis, ki ga pismo ne vsebuje, poteka volivnega zborovanja v Doberdobo - v pikadnevju (če bi bil tudi urednik našega mnenja).

V istem članku vztraja Primorski dnevnik pri društvu »Kras«, medtem ko dobro ve, da gre za društvo »Hrast«. Kako naj ljudje verjamejo slovenskemu dnevniku, ko v pojasnilih samih beležimo toliko napak, da ne govorimo o komentarjih, ki jih ta list objavlja, čeprav trdi v istem članku »da gre vendarle za stvari, ki bi jih morali reševati na krajevni ravni«.

In ker je mera polna in je po mnenju Doberdobcev prišel čas, da se z raznimi zavedami pride na dan, so nam poslali slike volivne kampanje, iz katerih je razvidno, kako so v Doberdobo, kjer se smatrajo za antifašiste, dopustili, da so se »neznani zlikovci« znesli nad lepaki z znakom lipe in nad imenom kandidata SSK, pustili pa nedotaknjeno ime misovskega kandidata.

IZ KANALSKE DOLINE

Iz župniškega vestnika »Ukve«

Junjska številka prinaša na prvi strani pomenljiv uvodnik o važnosti domače govorice. Ker nekateri ljudje Ukvanom dopovedujejo, da govorijo nekakšen tuj jezik, objavlja za tem urednik daljši prikaz zgodovinskega, narodnostnega, družbenega in jezikovnega stanja v Ukvah in Ovčji vasi v zadnjih sto letih.

Najpomembnejše v tej številki pa je osvetlitev okoliščin, v katerih so v Ukvah pred kratkim postavili temeljni kamen za novo šolo in vrtec. Ponatisnjeni so članki iz tirolskih listov »Dolomiten« in »Volksbote« s prebretljivimi pozivi na pomoč pozabljenim »nemškim« Kanalcanom. Pomoč za šolo je bila zbrana v znesku 5 milijonov šilingov. Kar je manjkalo do 9 milijonov, kolikor so ocenjeni gradbeni stroški, so določile deželni vladi Južne in Se-

verne Tirolske in avstrijska vlada na Dunaju.

Stike s Tirolci sta navezala župan Ehrlich in učitelj Kravina, ki na ukovski šoli vodi tečaj nemščine. Tirolski listi so pozivali bralce in deželne vlade, naj podprejo zidavo šole v Ukvah, da se bodo otroci imeli kje učiti svojega materinega jezika »nemščine«.

V takem duhu je potekala tudi položitev temeljnega kamna. Vanj so vzdali spominsko listino z napisom v nemškem, italijanskem in latinskem jeziku.

Polaganje se je sprevrglo v nekakšno manifestacijo nemštva. Domači zbor je organizator zapodil s pozorišča, potem ko je bil zapel dve nemški in eno furlansko pesem ter se pripravljala, da zapoje še eno slovensko. Edina domača beseda je bil župnikov blagoslov kamna v italijanščini in slovenščini.

Najbolj tragikomično je očitno izpadel nastop domačega gasilskega društva, ki nosi nemški naziv »F.F. Uggowitz - Kanaltal«. To društvo podpirajo koroški Nemci, katerih zastopstvo je bilo tudi tokrat prisotno. Predsednik gasilcev je v svojem posegu terjal, naj Italija na osnovi 6. člena ustave zaščiti »nemško manjšino v Ukvah in okolici«.

Ti dogodki nam pričajo, da nemška ekspanzija ni samo preostanek zatohlih koroških razmer, ampak da najde podporo tudi v avstrijskih uradnih krogih do same dunajske vlade in da nenehno teži proti Sredozemlju. Sedaj je na vrsti prometna Kanalska dolina.

■ Sv. oče Pavel VI. je poslal ljubljanskemu nadškofu dr. Jožetu Pogačniku ob 50-letnici mašniškega posvečenja posebno poslanico, pisano v latinščini. V njej omenja, da je moral v svojem duhovniškem življenju prenesti premnoge težave, vključno ječo, da je pa vedno pokazal neomajno zvestobo do Cerkve in Ap. sedeža.

OBVESTILA

Sesto kulturno srečanje med sosednimi narodi bo na Kamenici pri Stari gori 30. in 31. julija. Prirejajo ga kulturna društva iz Beneške Slovenije in Zveza izseljencev. V soboto 30. julija pričetek ob 18. uri, opolnoči prižiganje kresov. V nedeljo 31. julija ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri sv. maša in podelitev sv. birme, ki jo bo opravil videnski pomožni škof msgr. Emilio Pizzoni. Ob 17. uri kulturni program, nato prosta zabava z »Veselim planšarjem«.

Kolonija Vincencijeve konference sporoča, da se vrnejo dečki iz gorske kolonije v Comegliansu v petek 29. t.m. ob 11. uri dopoldne. Iz morske kolonije se vrnejo isti dan popoldne ob 16. uri. Ustavijo se na trgu pred železniško postajo v Gorici.

Dobrodelno društvo Slokad javlja, da se v petek 29. julija zaključijo prva izmena počitniške kolonije v Dragi in se 30. julija prične druga izmena dečkov.

Maša za edinost bo v ponedeljek 22. avgusta ob 18.30 v Marijinem domu v ulici Risorta v Trstu. Dana bodo tudi zadnja navodila za letošnje ekumensko potovanje. Do takrat naj bi vsi poravnali svoj prispevek za potovanje. Lahko ga pustijo pri Fortunatu v Trstu na ime: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (Angel Kosmač), Trst.

Razveljavljeni bankovci: pettisločirski bankovci z eno samo karavelo in brez zemljevida na drugi strani bo vzet iz prometa z 31. julijem. Po tem datumu jih bo zamenjala samo Banca d'Italia.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: N. N. Trst v spomin na svoje pokojne 1.000.000; nabirka na avtobusu v Francijo (romarji iz Rojana) 80.000; prijatelj iz Italije 50.000; Marijina šola, Trst 30.000; duhovnik iz Trsta 10.000; N. N., Domio, 2.500; Vera Turk, Trst 20.000 lir.

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 31. julija do 6. avgusta 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu, 9.45 Vedri zvoki. 10.30 Danes obiščemo Sv. Višanje. 11.05 Mladinski oder: »Slavec«, pravljica. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Na morje, v hribe ali pa doma. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.05 Operetna in lahka glasba. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 17.05 Deželni orkestri. 18.05 Srečanja. 18.25 Slov. zbori.

Torek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Slovenski glasbeni mojstri. 18.05 Klasiki moderne demokracije. 18.15 Zborovska glasba.

Sreda: 8.05 Tjavidan. 9.30 Liki iz naše preteklosti. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni solisti. 18.05 »Blodnje«, radijska drama.

Četrtek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Klavirski koncert. 18.05 Obrazi slovenskega povojnega pripovedništva. 18.20 Primorska poje 77.

Petek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Potresi v zgodovini naše dežele. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni skladatelji. 18.05 Gradovi na Goriškem: Rihembski grad. 18.20 Domači zvoki.

Sobota: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.05 Tekmujte s Petrom! 15.35 Poslušajmo spet. 17.05 Iz Beethovenovih del. 18.05 »Vila ob jezeru«, dramatiziran roman. 18.45 Vera in naš čas.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: Nada Pavletič namesto plačila Mariji Pelicon za opravljeno delo 10.000 lir.

Za popravila mavhinske cerkve: Marica Sirca ob tretji obletnici smrti nečaka Ego na 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Marija Hollstein za zastavo sv. Jerneja 8.000; Mario Zagar v isti namen 13.000; družina Sosič v isti namen 5.000 kakor tudi družina Ernest Malalan 5.000; Rafaela Škabar-Gec 5.000; Karel in Edvard Cebron ob krstu Luciane 2.000; Marija Vidmar ob krstu Luciane 10.000; Jakovina Pahor namesto cvetja na grob Fride Malalan 2.000; Marija Toroš v spomin na mamo Marijo za zastavo sv. Jerneja 10.000; razni 8.500; N. N. 5.000; Ana Daneu 6.000; Simič Bernarda v spomin moža Marija 10.000; družina Malalan 5.000; svakinja Marija v spomin pok. Otona Hollstein 10.000; Bruno Danieli ob poroki 10.000; sin Viktor z družino v počastitev spomina mame Marije Purič vd. Sossi 20.000; N. N. za zastavo sv. Jerneja 6.000; Ana Daneu v isti namen 10.000; prav tako Zmaga Sosič-Malalan v spomin pok. Fride 8.000 lir.

Za telesno ovirane: Zofija Gorup, Bane, v spomin moža Alojzija 5.000 lir.

Za cerkev na Banah: družini Franko in Renar ob peti obletnici smrti Marije Ban 6.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: mož in hčere ob četrti obletnici smrti Ane Maver 20.000; družina Ferluga 3.000; N. N. 5.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N. 5.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Marcela Vatovec, Ricmanje, 10.000; družina Berdon, Ricmanje 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Odbor Katoliške knjigarne v Gorici, P. Vittoria 25, išče dve delovni moči, fanta in dekle s slovensko šolsko izobrazbo. Prosilci naj pošljejo na odbor lastnoročno pisano prošnjo in priložijo šolsko spričevalo (fotokopijo) do 15. avg. 1977.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo